

Fegyverek

Az Ynev fegyverei vértjei sorozat 3. része

Szálfejszerek

Fegyverekkel foglalkozó cikksorozatunk immáron harmadik részét tarthatod kezében, kedves olvasó. Ez alkalommal a szálfejszerekkel foglalkozunk.

Kezdjük némi magyarázattal - mi is pontosan a szálfejszere? Sokan - tévesen - úgy tartják, minden, nem lőporral működő kézfegyvert szálfejszere néznek hívnak, ám ez nem igaz. A szaknyelv a hosszabb-rövidebb egyenes nyélre rögzített lándzsa, kopja vagy alabárdhegyet illeti ezzel a megnevezéssel.

Amint már a nevükből is kiderül, a szálfejszerek közös jellemzője tehát hosszú nyelük. Ez azonban nem jelenti azt, hogy használatuk is ennyire hasonló lenne, hiszen a szálfejszerek között megtaláljuk a szúrásra, vágásra, zúzásra használt alakokat éppúgy, mint a hajítófegyvereket. A szálfejszerek népes családja - bár a kalandozók nemigen kedvelik - nagy népszerűségnek örvend a különböző tájak és országok reguláris hadseregeiben. A kopják kivételével szinte valamennyi válfaja gyalogos fegyver, olyannyira, hogy a legtöbb seregben a gyalogos katonák jó egyharmada ilyen fegyvert használ. A szálfejszerek - méretüknél fogva - még lovasok ellen is ütőképesé teszik a gyalogosokat.

Az egyes szálfejszerek kialakítása is sok hasonlóságot mutat. A hosszú, finoman munkált nyélre köpü (lásd Fegyverek 2.) segítségével erősítik fel a fejet, amit általában oldalpántokkal erősítenek meg. E pántok feladata részben a fej szilárdan tartása, részben pedig a nyél védelme. Érdekes megfigyelni, hogy a hegy és köpü aránya mennyire jellemzi a fegyver használatát. A hosszabb, nagyobb erővel, netán lóról használt kopják, lándzsák hegyei rendszerint rövidebbek, míg köpüjük hosszabb. A kisebb erőhatásoknak kitett gyalogsági fegyvereknél ez éppen fordítva áll.

A szálfejszerek hatalmas előnye - és közkedveltségük egyik legfontosabb oka -, hogy rohamozásra és roham megtörésére egyaránt alkalmasak. (Ne feledjük, a M.A.G.U.S. rendszerében roham esetén az okozott sebzés kétszeresen számít - de csak a Kezdeményezést nyerő félnek!) A másik lényeges előny szintén a hosszúságban rejlik - az ügyes lándzsás egy kardot forgató ellenféllel úgy tud végezni, hogy az a közelébe sem férkőzhet. (Ebből ered az alabárd magas Védőértéke.)

A legelterjedtebb és legváltozatosabb formában megjelenő szálfejszere az alabárd. Nyele általában 2-4 méter hosszú. Ahány tája csak van Ynevnek, annyi féle és forma fejjel készítik.

A több száz, esetenként több ezer éves kísérletezés eredményeképpen igen letisztult, célratörő formákat nyertek. Megfigyelhető azonban némi egyezés az alabárdok különböző típusai között is. Alapvető felépítésben mindegyik tartalmaz egy egyenes vagy enyhén görbülő pengérszt, egy hosszabb-rövidebb egyenes döfőhegyet, valamint egy ütőtüskét a bárdpenge hátoldalán. Hogy azután ezen elemek közül melyik kap nagyobb hangsúlyt, illetve melyiket hanyagolják el, s milyen alakban, variációkban jelenítik meg őket, az adja az egyes fegyverek eredetiségét. Ez a három alapelem látja el egyben az alabárd három alapvető funkcióját - a vágást, a szúrást illetve a zúzást. A harmadik megsegítésére az ütőtüskét gyakran tompára és súlyosra készítik. Előfordul az is, hogy az ütőtüske vagy a bárdlap csőre hosszabb és erősen hátrahajlik - ez különösen lovasok lerántásánál nagy előny. Mindezen előnyei mellett persze megvan a maga hátránya is, nevezetesen, hogy túlságosan nagy; ez pedig a kezelését, szállítását, forgatását meglehetősen nehézkessé teszi. Lomhasága Kezdeményező Értékében és a körönkénti támadások számában is megmutatkozik. Az aprólékosan kimunkált, gyakran díszítésekkel ellátott fej miatt meglehetősen drága fegyver.

Egészen más jellegű eszköz a hajítódárda. Hossza ritkán haladja meg a másfél métert, de rendszerint még ennél is rövidebb. Viszonylag könnyű fegyver, elsősorban dobásra kiegyensúlyozva. Hegye keskeny, hosszúkás levél alakú. Nyele többnyire nem igazán kidolgozott, mindössze a közepén alakítanak ki egy bõrrel betekert markolatot. Ha netán közelharcra használnák, akkor is gyakran egy kézben forgatják, a hegyet lefelé, előre tartva. Az északi államokban viszonylag hosszú hegyvel készítik, így két kézzel megfogva vívásra is alkalmas. Abasziszban különös változatát használják. Ennek hegye jó fél méteres, s nem köpüvel illeszkedik a nyélre, hanem annak hasítékába szorítják. A hegy egyébként a hosszú (kb.40cm), vékony, kör, négyszög vagy háromszög keresztmetszetű töből és a rövid, szintén szögletes átmetszetű csúcsból áll. Mivel a csúcs és a hegy ilyen vékony, nem akad el a nyél vége, könnyen átüti a pajzsot és elér a mögötte rejtőző harcosig. Ez a fajta hajítódárda kifejezetten a falanx harcmodor ellen alakult ki. Közelharcra nem alkalmas, de egy gyalogos akár négy-öt dárdát is elbír. A keleti barbárok különösen jó dárdavetők hírében állnak. A

titkuk egy egyszerű, mégis igen hatékony megoldásban rejlik. Ők nem a dárdát markolják meg és dobják, hanem egy úgynevezett dobófaiba illesztik, és úgy vetik ki. A dobófa rövid, egy-két arasznyi faragott fadarab, egyik végében kanálszerű mélyedéssel. Ebbe a mélyedésbe támasztja a harcos a dárdát, és a dobófát meglendítve hajtja el azt. Ez - a parittyva elvéhez hasonlóan - jócskán megnöveli a dobás erejét és így hatékonyságát is. Ha a KM úgy határoz, egy dobófával bänni tudó harcosnak +1 sebzmódosítót adhat a hajítódárdára - a dobófa használata azonban külön fegyverdobás képzettséget igényel.

A könnyű kopja az alabárdhoz hasonlóan közkedvelt és elterjedt fegyver. Egyes helyeken nevezik dzsidának is. Felépítésében nem sokban különbözik a dárdától, feje azonban valamivel nagyobb, nyele hosszabb, hozzávetőleg két méter, és az egész fegyver súlyosabb. Bár ezt is dobják néha, inkább gyalogos közelharcra készült. Lóról is alkalmazzák néha, de sohasem főfegyverként. Kialakításánál fogva ideális rohamozásra, az ellenfél felnyársalására. Gyakran díszítik a fej alatt kis zászlóval vagy lószőr fonattal. Tiadlanban kedvelt gyalogsági fegyver, külön forgatási stílusa is kialakult. Nagyjából a hosszúbot forgatására emlékeztet azzal a kivétellel, hogy a kopjával kizárólag szúrótechnikákkal támadnak. A lovas kopjahasználat leginkább Ilanorban és Yllinorban dívik. Fontos, hogy a könnyű kopja, amit gyalogosok is használnak, nem keverendő össze a könnyűlovas kopjával, ami csak a lovasság fegyvere. Ilanorban mindkettő elterjedt, de míg a lovaskopját fő fegyverként, öklelésre tartják, a közönséges kopját csak kiegészítésként. Bevett harcmodor ugyanis, hogy az első könnyűlovas rohamban kopját vetnek az ellenfélre (mégpedig a könnyű kopját), majd szablyával, karddal folytatják az ütközetet. A kopját a vágató lóról vetik ki, szinte az utolsó pillanatban, egy-két méterről elengedve a fegyvert, így kihasználva a roham előnyeit. A szabályok nyelvére lefordítva ez a következőt jelenti: a lovas rohamoz, kihasználva az ezzel - és a mesterfokú lovaglással - járó előnyöket, majd a célpont közelében elhajtja kopjáját. Ilyenkor

automatikusan övé a kezdeményezés, hiszen az ellenfélnek ekkor még esélye sincs megütni, azaz az ő támadása fog duplán sebezni. Ezek után elrobog ellenfele mellett, közben kardot ránt, majd pedig visszafordul, s jöhet a közelharc - ha még van kivel.

A könnyűlovas kopjával kapcsolatban először is hibajavítással kezdeném: a M.A.G.U.S.-ban a sebzésénél 1k6 szerepel - tévesen. A valódi sebzése 2k6. A könnyűlovas kopját a gyalogos változattól eltérően sohasem szokták dobni, kizárólag öklelésre szolgál. Felépítésében egy túlméretezett, három-négy méter hosszú lándzsára emlékeztet. Általában könnyű vértetéű lovasság vagy gyalogosok ellen használják. Fejlettebb változatainál bőr vagy fa tárcsát húznak rá, ami a kopjás karját és testét védi. A leglényegesebb különbség a nehézlovas kopjához képest, hogy a lovas - ha jobb kezében tartja - a ló jobb oldalán dőf vele. A nehézlovas kopját ezzel szemben a ló nyaka mögött keresztben tartják, és a ló bal oldalára dőfnek vele. A nehézlovas kopja egyébként a könnyűlovas változat nagyobb, súlyosabb kivitele. Hossza az öt métert is elérheti, a kézvédő tárcsa pedig szerves része a nyélnek. Jellegetes lovagi fegyver, a lovas fémvérteken külön kopjatartó kampót - úgynevezett ord-ot - alakítanak ki a kopja tartásának megkönnyítésére.

Az öklelőkopját a lovas jobbajával megmarkolja, s könyökével az oldalához szorítja. Támadáskor kiemelkedik a nyeregből, merev lábbal megtámasztja magát a kengyelben és a nyereg hátsó kápáján, így ér el megfelelően szilárd tartást. A könnyűlovas kopját még valamennyire lehet irányítani menet közben, a nehezet viszont alig. Efféle harcmodor a lovagok és paplovagok körében dívik igazán, különösen a Pyarroni Államközösségben, Shadonban és Kránban.

Minden szálfegyver közül talán a legelterjedtebb a lándzsa. Szerkezetben Yneven rengeteg féle és fajta hegygel készítik.

Sokfelé dobják, másutt közelharcra használják. A Serral déli lejtőinek tövében élő nomád nép lándzsája alig másfél méteres, azonban ennek majdnem fele az élesre fent hegy, amivel úgy is harcolhatnak, mint más a karddal. Említést érdemel még a dzsádok széles pengéjű, két méteres lándzsája, ami már talán átmenet az alabárd felé, a keskeny, szögletes gorviki, és a hihetetlenül hosszú yllinori lándzsa. Egyes helyeken külön kultúrája alakult ki a lándzsavívásnak. Északon - főleg Abasziszban és Toronban - a lándzsának egy egészen különleges válfaja alakult ki - a pika. Ez a két és fél méteres döfőalkalmatosság félelmetes fegyver. A két méteres nyél végére erősítik a fél méteres, szögletes átmetszetű, vékony szuronyt, amit ugyan nem éleznek ki, de annál hegyesebbre fennek. A nyárs tövében kis, kerek fémlap található, ami a védekezést, az ellenfél fegyverének megakasztását szolgálja. Elkészítése nagyon egyszerű és olcsó, mindazonáltal hihetetlenül hatékony lovasok ellen, ezért Abasziszban és Toronban a hadsereg nagy részét ilyen fegyverrel látják el. A pika az Északi Szövetség országaiban is ismert, ott azonban kevésbé használatos.

A szigony leginkább a halásznépek munkaeszköze, fegyverként csak akkor forgatják, ha rákényszerülnek. A visszafelé fogazott, hosszú, vékony hegy igen súlyos sebeket ejt, ha a dőfés után hirtelen kirántják. A szigonyvetők fegyverük végéhez gyakran vékony, erős zsinórt erősítenek, amivel azután vissza tudják rántani az eldobott eszközt. Ez lényegében a halászat során alakult így, de harc közben is szívesen alkalmazzák, hiszen segítségével egy kör leforgása alatt újra fegyverükhöz jutnak. A szigony másik változata a háromágú szigony, ami eredetileg szintén halászatra szolgált, ám jelenleg már sokkal inkább a gladiátorok cégére, semmint a halászoké. Leginkább Abasziszban elterjedt, ahol a viadalokon gyakran hálóval együtt használják. Alapvetően kétféle alakban készítik. Az elsőnél a három hegy egy síkban, egymás mellett helyezkedik el, a másikkal pedig körív mentén. Mindkét fegyver kiválóan alkalmas fegyvertörésre és lefegyverzésre. E képzettségek használatakor a szigonyt használó harcos +10-et kap TÉ-jére. (Af: TÉ -15; Mf: TÉ +10).

A szálfegyverek minden előnyét és hátrányát egybevetve megállapíthatjuk, hogy bár széles körben elterjedtek, kalandozóknak mégsem tanácsos ilyet forgatni, hiszen kezelésük, szállításuk sok helyet kíván, körülményes. A fentiek alapján inkább a KM színesítheti az NJK-k - városőrök, katonák, gladiátorok - fegyverzetét.

1994.09.

Szerző: Kuvik

Forrás: Rúna magazin I.évf./8.szám

Szerkesztette: Magyar Gergely

